

FRAGMENTE DIN JURNALUL FAMILIEI BIRDEAN

Volumul II al jurnalului familiei Birdean, începând din ziua de 27 Martie 1956 după reîntoarcerea din dislocare unde am stat aproape 5 ani de zile în timpul puterii populare și îndurând viața fericită a poporului Român, după ce am fost deportați de toate bunurile ce le aveam și pe care eram stăpâni luate fără nici o formă, probabil că drept răsplată am luptat pe front apărându-mi țara și familia cu prețul vieții mele, rămânând un infirm pe toată viața.

Ce puteam să răspund la acele ce mă întrebau „De ce ai fost adus din Bărăgan?” nu știu fiindcă n’am fost judecat și nu am primit nici o decizie în acets fel.. Ei ziceau „Ai fost Titoist” eu titoist și așa veneau comisiile dela București și aveau pt. fiecare familie câte un dosar gros, dar cine la făcut căci eu știam că nu mi s’a luat nici o declarație și n’am semnt nimic, ei citeau din dosar și eu răspundeam. În 1954 era un slt. tânăr și i’am cerut voie să-l întreb ceva, poftim a zis D.Slt. sunt cutare locuiesc st. No. cu 8 membrii cu familie, mă puteți găsi oricând, De ce am fost adus în Bărăgan cu toată familia, fiindcă am luptat împotriva fascismului până’n Chehoslovacia și am rămas infirm pe toată viața, ziceți că sunt titoist, vă dau nominal pe toți titoiștii care sunt acasă și au funcții în comună și care precis au făcut aceste dosare din care Dv. citați. Mi a zis Dle Birdeanu în adevăr se știe că sa făcut o greșală mare cu toți cei aduși în Bărăgan dar vă rog să-mi spuneți câți bani ați primit pt. tot ce ați lăsat acasă eu am zis-24.500 lei, dînsul s’a uitat în dosar și a zis țipând la mine cât ai zis că ai primit atît 24.500 Lei. Astai dle au furat țara asta can codru zice, aicia scrie d 3 ori mai mult. Deci miam dat seama că asta urmăreau ei să vadă cît am primit noi, nu cît au scris ei.

Volumul II

28 III 1956

Sosirea din Bărăgan

27 martie 1956

Situația familiei Birdeanu

1. Tata, sănătos dar c'am slăbit
2. Mama a murit în Brateș (Dzeu s'o ierte)
3. Emil, sănătos
4. Ghiță, -II-
5. Sidica-II-mare și frumoasă
6. Viorica idem
7. Victoria bine sănătoasă dar multe neazuri

În fine, după 4 ani, 7 luni și 9 zile am ajuns din nou în gara de unde am fost îmbarcați, sub teroarea populară, cu groaza'n suflet pentru că nu știam unde ne duc acei barbari care au îndrăsnit să ne deporteze de tot ce ace aveam și să ne scoată din casele noastre, cele 75 de familii din Checia, și să ne ducă din satul nostru natal, sub forța baionetei departe în Moldova, în lunca Prutului, unde cu greutate mari și în condiții f. grele am fost obligați ca'n termen de 3-4 luni de zile să ne clădim case din pământ, în care să locuim cu familia în condițiuni nemaipomenit de grele, izolați de restul lumii și fiind obligați a auzi mereu din gura celor ce ne păzeau cuvintele de „banditul Titoist” noi care în definitiv n'am avut nimic comun cu Tito, și Titoiștii adevărați rămâund acasă să ne prade din case tot cece a mai rămas, pentru a-și însuși lucruri de folos, fără bani. Ajunși la gara la Checia eram în satul nostru drag, am coborât jos din motor și în adevăr am simțit în adevăr o emoție ce n'am simțit de mult, uită-du-mă am văzut cunoscuți în toate părțile și toți veneau să dea mâna cu mine și Victoria și Ghiță.

Am plecat înspre casă, casa noastră care am lăsat-o atunci, cu 5 ani și ceva de zile curată, îngrijită și frumoasă, ne întrebam cum o vom găsi, la colțul sf. biserici am găsit pe tata care ne aștepta, și'n urmă a venit și Viorica și am plecat spre casă.

Am ajuns am deschis ușa dela stradă și înaintea ochilor mi s'a deschis o priveliște grozavă, casa era aceeași începând dela grajul cailor, cotarca era numai stâlpi cocinele erau și ele distruse, șopru de lângă el nu mai era nimic îngrășătoarea din fund nimic, șura de fân nimic, buruieni peste tot și sărăcia, astea le-am văzut într-o clipă și ochii mi s'au umplut de lacrimi neputândumă stăpâni, plus de aceasta aveam și stăpâni în casă, cooperativa era mare proprietară în casă, tata a primit numai casa de jos, restul era tot a lor.

Am intrat în casă altă durere totul era murdar și afumat, a venit și Sidica și Mama?? și Ioța și Teta Eva și mulți din tot satul, am stat cu toții de vorbă și pe urmă am plecat la Mama la prânz. Dacă unii dintre ei se bucurau apoi erau foarte mulți care nu prea vedeau bine venirea noastră acasă, însă să lăsăm evenimentele să rezolve singure ce va urma, în plațul dela colț se vedeau 2 case noi zidite alu Țampi și alu Huin s'au făcut stăpâni pe terenul nostru și au zidit fiecare câte o casă, plațul dela mine, căramidă dela puste și gatai casa.

30 III '956

Am stat de vorbă cu Șandor lui Ifco și Șandor țiganu și am găsit la ei îngăduință și bunăvoință mi-au promis să ne vor elibera 2 din camere petru mine și două vor rămâne ei, așa am și făcut eu am ocupat camera dela colț și cuina și ei camera dela poartă și mijloc (s'a inversat eu la colț ei dinăuntru.)

2 April 1956

A sosit vagonul nostru cu bagaje și cerealele noastre în stare bună și fără nici un incident numai ce au auzit oamenii că mi-a venit vagonul imediat s'au adunat vreo 8-10 conațe?? Și în 2 ore n'a mai rămas nimic, am adus 2300 kg grâu, 200 kg sămânță de trifoi și 300 kg porumb și pt. Pera am adus 300 kg grâu, pentru Pavel 1700 kg. grâu bunul Dzeu ne-a ajutat de am scăpat cu toate și pace, că-ci asta era toată averea noastră, nu aveam niciun ban și cu ce trăi.

15 April 1956

Timpul s'a îndepărtat binișor până s'au eliberat camerele, am stat pe rând la Mama la Iosa și Gheorghe observa atâta ajutor cât am primit din partea lor nu pot spune parcă eram frați adevărați și nu trebuie să-i uităm niciodată.

30 Aprilie 1956:

Unele din persoanele care eu leam știut că nu sunt de acord cu venirea dislocaților sunt: Andria, Mag, Boatu (senior), Mișa ...?? și alții

1 Mai 1956

Am arat curtea și am semănat cartofi și toată grădina am rămas cu 0400 st.?? Huiu a luat un plaț și 400 st. Tarnpu?? a luat la fel la Ludvig iam dat jumătate și mie restul, am arat și am pus de toate penru casă și am udat în fiecare seară că-ci nu era ploaie. Mam angajat la Ferma Cenei unde era și vărul meu Ioța, mi-au dat un serviciu bun și fără răspunderi și scot până la 1000 lei pe lună.

10 Mai 1956

Se auzea că vine comisie care să verifice ce au distrus domnii?? comuniști și că vor despăgubii, dar na mai venti nimic, toți cei dislocați o duc f. greu căci n'au nimic și lucră la ferma Cenei? s'au Jimbolia, numai Volta, Curt și Pilat n'au primit casele ceilalți au intrat toți în casele lor.

(pe margine este notat: și nici până în 1988 n'a mai dat nimeni nimic)

20 Mai 1956

Se auzea că Tito va pleca la Moscova toți simțeau că se va întâmpla ceva, așa a fost, prin Iunie Tito a plecat prin România la Moscova și eu eram chiar la Jimbolia când a trecut dar nu am putut săl văd căci –Il Preknea secretar politic și cine eram eu și ce a spus la miliția de pază și m-au scos depe peronul gării cu câteva minute nainte de venirea trenului, la Tșoara a fost masa primirea la București la fel însă așa curios că toți aici erau antititoiști și îl primeau acum pe Tito, înfine la Moscova a stat Tito 3 săptămâni de zile și

la reîntoarcere vizitează România 3 zile și nici n'a intrat Tito în Rusia și Molotov și-a dat demisia din ministru de externe.

Tito a dus tratative cu guvernul Român care se spunea căi cam bolnav (se spune că Dej a împușcat pe Groza, întradevăr Groza este în pat) și au căzut de acord ca toți sârbii din România care au fost închiși pt. Politica Titoistă și dislocții să fie eliberați și să primească bunurile lor și să fie despăgubiți integral, acum să vedem dacă Români se țin de cuvânt și ce vor face cu noi Românii. Peste tot la plecare și la întorcere Tito a fost primit cu multă bucurie și voie bună, se poate spune că se va putea trece frontiera ca înainte.

De fapt **san...??** dela frontieră s'a ridicat toți ofițerii dela Grăniceri, Securitate și Miliție s'au dat afară cam 50%.

1 Iunie 1956

Situația politică nu slăbește deloc se menține mereu cu impozitele și cotele bieții țărani se trudesesc să lucreze însă n'au unde, căși tot pământul cel mai rău îi au ei și este numai cu apă, iar ploile care cad așa de des adună toată **??** apa că au stricat și porumbul și multe alte recolte.

Situația Familiei noastre:

Eu muncesc la fermă, însă cu toate că aduc până la 1000 lei lunar nu putem face față, Victoria numai cu mâncare și casa. Sidica a intrat la examenul de maturitate și a rămas corigentă la 2 materii și acum dă în August, Viorica sburdalnică s'a făcut mare însă amândouă simt greutățile prin care trecem. Ghiță se pregătește și el de facultate în August este liniștit și retras.

Rog pe bunul Dumnezeu să mă ajute ca să le scot pe toate la bun sfârșit și să scăpăm odată de orânduiala bandiților comuniști.

10 Iunie 1956

În Polonia la Poznan s'a întâmplat o răscoală a poporului contra ocupanților Ruși armata Poloneză a susținut pe răsculați și atunci au intervenit Rușii au trecut cu tancurile peste răsculați și au tras în plin făcând sute de morți între aceia care au cerut pâine și libertate.

1 Iulie 1956

Se tot spune de o comisie pt. Despăgubire dar nu se vede nimic, au venit ca să dea la **...??** dela toți dislocații dacă vreau să ia pământ s'au **cum** nu știe lumea ce să facă.

10 Iulie

Se treieră la batoze fără să fie voie să plătească în natură ci cu bani lie frică rușilor că n'au destul grâu să ia, situație este cam grea porumbul este f. puțin, grâul ce este îl ridică pentru cotă aproape tot.

20 Iulie 1956

Nu știm ce să facem să să înscriem și noi ceva pământ s'au nu, am avea vreo 15 lanțe la grădină **...ap...** la particulari și dacă iau pământ cu cel lucrez să dau cotă și impozite ??? mai așteptăm puțin.

26 Iulie 1956

Hramul la Cenei am fost cu toții și s'au întâlnit toți copiii ai mei, alu Iața, alu Miloss și a lui fiertat Ghiga, în total 10. eu am două fete, Iața 2 feciori, Miloss 4 fete și Ghiga 2 băieți, mai mare dragul să privești, însă săracii copiii aproape că nu mai cunoșteau după 5 ani de zile, foarte multă asemănare între Sidica și ceilalți dela Cenei, numai Viorica este pe familia dela Checica.

Am avut un necaz cu Sidica s'a îmbolnăvit chiar la Cenei și a avut temperatură până la 40,7 a avut intoxicație din cauza mâncării alterate la Tșoara, a luat o penicilină după 3 zile s'a făcut bine.

27 Iulie 1956

O delegație americană a vizitat colectivul din Cărpiniș. A început treieritul bieții oameni am muncit întreg anul ca să constate la treierit că nu le rămâne nici un bob de grâu pt. pâine, ff. puțini rămân cu ceva grâu restul îl iau în cotă.

30 Iulie 1956

Se tot vorbește din nou de ceva ajutor însă nu se vede nimic, o ducem greu de tot-

30 Iulie 1956

Au sosit primii cetățeni din Yugoslavia cu pașaport pe 10-11 zile.

1 August 1956:

Canalul de Suez a fost naționalizat de către Egipteni și s'a convocat de către Americani Francezi și Englezi o conferință pe ziua de 16 VIII '956 unde au fost chemate vreo 21 de state printre care și Ruși și Egipteni la Londra.

10 August 1956

Timpul este secetos și nu este grâu și porumb la fel va fi o sărăcie oamenii n'au să dea cota și le ia tot ce găsește, se aude tot mai mult de colectivizare Banatului dar nu văd cum o să facă că-ci lumea reacționează și nu vrea să intre toți ...să se întâmple ceva.

20 August 1956

Pe lângă sărăcie mai este și bucurie, scumpa mea Sidica o terminat examenul de diplomă și a ieșit binișor, acum Ghiță a intrat la examenul de admitere în facultate și să dea bunul Dzeu să reușească și el.

22 August 1956

Cine știe ce vor face comuniștii de 23 August, ce surpriză ne va mai aștepta pe noi care am suferit atâta în anii de democrație populară. Doamne ajută-mă să ducem până la capăt.

30 August 1956:

Timpul se menține mereu secetos nu este ploaie deloc, grâul s'a făcut puțin porumbul și mai puțin, prin sat au început echipele de colectare să adune dela bieții români tot ce mai au ca să se completeze „preasfințita cotă” nu contează dacă la bietul muncitor țăran care a întors pământul îi mai rămâne ceva s'au nu, se vede de peacum că va fi o primăvară flămândă și săracă cum de mult n'a mai fost . Cu dislocații nu se mai aude nimic, totul s'a

uita[t] s'a șters s'a pus la dosare iar noi cei oropsiți de viața fericită a țăranilor din RPR ne câștigăm bucata de pâine prin Gostaturi cu chiu cu vai.

Am o singură bucurie și mulțumesc bunului Z-zeu că suntem toată familia sănătoși și copiii mei dragi aunt cumiți, Sidica mea dragă a sfârșit cu bine, însă prin ce greutăți numai noi știm, examenul de maturitate, iar scumpul meu frate care mă ascultă ca un copil a reușit cu mari sacrificii să între la facultate, așa că cu toate că n'avem bani totuși mă gândesc la copiii și-mi dau seama că trebuie să străbatem acest drum ori cât de greu ar fi cu ajutorul bunului Dzeu.

Suntem așa de săraci ca'n anul 1952 în Brateș însă vom scăpa noi și de asta. În Germania apuseană s'a interzis partidul comunist și acum țipă cu toții și sar în sus să vedem ce va ieșii.

8 Sept. 1956

Din nou o delegație yugoslavă vizitează colectivul din Cenei nu poate oricine să stea de vorbă cu iei colectiviștii și aceia care au invitație.

15 Sept. 1956

Timpul se menține secetos până'n prezent și nici nu se simte să plouă, situația arăturilor și sămănăturilor de toamnă stă cam rău.

30 Sept. 1956.

O ducem f. greu din toate punctele de vedere nu pot câștiga mai mult decât strictul necesar pentru existența familiei așa-mi vine câte o dată să fac ceva anormal dacă-aș ști că prin asta aș puteaelnuba??situația lumi necăjite.

10 Oct. 1956

Au pornit prin sate echipe de adunarea bunurilor celor ce n'au predat cota, li se ia fără pic de rușine grâul, porumbul s'au alt aliment care este pregătit cu atâta greutate pentru familie în perioada de iarnă și oameni ca Jumaț?? (Ioșca) și Gheorghe (moldoveanul) intră în cinstea bietului țăran român și fără nici o discuție îi ia tot ce vrea el, fără frică și fără pic de cuvinte, dar vine timpul și a lor.

25 Oct. 1956

În Ungaria și Polonia s'au răsculat sute de mii de studenți pentru a da afară din țară trântorii și leprele de ruși care fără un pic de rușine sug toată vlaga din bietul popor care geme fără să poată face ceva împotriva lor.

Tov. G. Dej a plecat să viziteze Yugoslavia după atâția ani de luptă contra lui Tito care ieri era călău iar azi se sărută cu Dej și cu Rușii. Cine poate avea încredere în acești oameni care se întorc de unde bate vântul; e greu e f. greu să faci față dumnealor.

28. X. '956

Cu noi cu dislocații nu se mai aude nimic toți ne privesc încă rău cu toate că suntem săraci ci nu deținem nici o putere, însă probabil că cei vinovați se simt vinovați (*taie vinovați și scrie în loc*) fricoși și chiar de umbra lor.

30 X '956

Tov. Dej a venit urgent din Yugoslavia cu avionul și se simte ceva și'n România, studenții au început manifestații, muncitorii din orașe la fel manifestează pentru aprovizionarea cu alimente a ajuns timpul că nu mai găsești cu săptămânile ulei și alte alimente de primă necesitate.

30 X '956

Situația din Ungaria este grea, răsculții u încetat focul cu condiția ca în 24 de ore Rușii să plece din Ungaria, însă nu știu motivele din cre n'au plecat Rușii și răsculații au început din nou focul, se aude că mai mult de jumătate din Ungaria este sub controlul răsculaților sunt mii de morți și mai mulți răniți. În Polonia la fel toți cer plecarea Rușilor acasă.

31 X '956

Imediat după venirea lu Dej din Yugoslavia s'a publicat un decret prin care se măresc salariile muncitorilor și se duce pe piața alimente din abundență numai ca muncitorii să [nu se] răscoale și se face propagandă că nui adevăra că-i revoluție în Ungaria și fel de fel de minciuni.

Pelângă toate astea se aude că la Suez s'a dat un ultimatum până azi să vedem ce va fi? Englezii și Francezii? Este posibil să se aprindă un foc total- timpul a început să fie puțin mai rece și plouă câte puțin pe unele locuri, e bună pt. grâu.

10 XI '956

Situația din Ungaria este gravă s'a făcut un război intern, rușii și guvernul de o parte și răsculații de altă parte, rezultatul că rușii au convocat o ședință cu conducerea răsculaților și în timpul ședinței ia arestat pe toți și au încercuit întreaga Ungarie cu tancuri tăind legătura cu Austria și cu capitala Ungariei. Budapesta a fost încercuită cu 1500 de tancuri sovietice și au distrus total capitala Ungariei. Sunt peste 60.000 mii de morți din partea răsculaților și Rușii au peste 30.000 morți

18 XI '956

Sunt trei săptămâni de lupte și încă n'au reușit Rușii să comande Ungaria s'a cerut intervenția poliției O.N.U. să facă față în Ungaria însă Rușii nu vor să iasă. În Suez a intervenit poliția O.N.U. și face față. În general toți simt că este necesar plecarea Rușilor din țară.

La noi mișcarea studentească a fost oprită cu arestarea capilor și se aude că vor fi condamnați greu???

30 XI '956

Timpul s'a răcit total și au pornit ninsori după o săptămână de nins a început ploia și s'a făcut un noroi de ție mai mare dragul să mergi.

În situația internațională nu s'au produs nici o schimbare, în Ungaria s'au dus lupte grele și sunt pierderi colosale în oameni se aude că sunt peste 70.000 de morți la răsculați, nu se știe numărul deportaților din Ung. în Rusia peste ...??? sunt peste

100.000 de Unguri care s'au refugiat peste frontieră în Austria iar deacolo în apus, sa format un guvern Cadar, care spune că va face pace și va mulțămii poporul dar cine știe ce va ieșii, totuși se anunță că încă se dau lupte între rebeli și guvern (rușii).

Se văd mari concentrări de trupe Engleze și Franceze prin Irac și Siria se aude că Turcia mobilizează în tot cazul se așteaptă pentru primăvară o încăierare generală.

5 XII '956

Se apropie Sărbătorile Crăciunului după cinci ani facem și noi sărbătorile de iarnă în casă noastră, cine știe ce ne mai aduce viitorul ino...?? și tulbure.

9 XII '956

Cu ajutorul bunului Dzeu am am tăiat și noi cei doi porci ce iam avut și umplut toată casa cu de toate, au avut 150 kg. bucata, am petrecut f. frumos cu Ioșa și Tata am lucrat totul.

15 XII '956

Se apropie Sărbătorile Crăciunului și nici o bucurie nu se aude pentru noi cei veniți din dislocare, nu a venit nimeni la noi ca să ne întrebe ce e cu noi și cum trăim noi, mulțumim bunului Dzeu că suntem cu toți sănătoși și de scos la capăt o scoatem noi.

20 XII ' 956.

Ghiță a intrat în exmene și nu vine acasă până 25 ianuarie , '957. În Ungaria nu s'a prea liniștit nici până acuma numai Dzeu mai poate ști ce este peacolo se aude că sunt peste 100.000 de refugiați în Austria, Rușii în tot cazul nu au ..[.....] până acuma săraci țărișoare mici, nici cum cum ne mai tung rușii de tot ce avem, acum se aude că primim din Rusia peste 4500 de vagoane de grâu nu mai crede nimeni nimic s'au săturat de atâtea minciuni și dela unii și dela alții.

25 XII '956

În sfârșit au sosit sărbătorile Crăciunului am avut 2 zile înnoire și am petrecut în familie, cu Victoria, Sidica și tata, Ghiță nu a putut venii să fie împreună cu noi până nu termină cu examenul, Sidica este la biblioteca sfatului asa sîntem cu toți laolaltă , am avut oaspeți pe Miraliub a lui Ioța, am petrecut cu liniște și pace Crăciunul, timpul c'am urât.

29 XII '956

Ca din senin a apărut un comunicat în care se spune că pe anul 1957 nu mai sunt cote la țărani, să fi văzut lumea cum mai discuta și se făceau fel de fel de planuri mai bune pentru anul ce urma să vină și în adevăr pe ziua de 31 XII , '956 a apărut un comunicat în care se spunea că producătorii sunt scutiți de plate cotelor sfinte cum le spuneau comuniștii și care le ziceau și că sunt o datorie patriotică, și nu mai trebuiau să fie , în fine deocamdată n'a prea rămas nimeni dator statului cu nici un kg. de cotă, dar în schimb statul democrat a lăsat fără pâine asigurată pe aproape toți țărani care au muncit foamea era mare dacă nu erau frații „Ruși” pe care îi durea inima de noi și neau dat câteva mii de vagoane de grâu dar în schimb peste 3 ani să le dăm napoi, nu grâu, provbabil ceva minerale de care mai avem noi, poate ca Maniu.

În fine cu ajutorul bunului Dzeu am încheiat acest an sănătoși cu toții afară de scumpa mea mamă care a rămas săși doarmă somnul de veci în Lunca Prutului (Dzeu s'o ierte) și așa am dus cu greu la capăt acest an care a fost unul din cele grele pentru noi.

Rugăm pe bunul Dzeu să ne ajute să trecem mai departe cu toții în pace și sănătoși.

Doamne ajută